

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 15 kwietnia 2010 r.

**Pani
Zofia Kukła
Dyrektor Sądu Apelacyjnego
w Białymstoku**

LBI-4100-05-01/2010
P/09/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Sądzie Apelacyjnym w Białymstoku kontrolę prawidłowości sporządzania łącznych sprawozdań budżetowych, sprawowanie nadzoru i kontroli nad gospodarką finansową sądów z obszaru Apelacji Białostockiej oraz realizację wniosków skierowanych po kontroli wykonania budżetu państwa w 2008 roku.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym 1 kwietnia 2010 roku, Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań budżetowych, sprawowanie nadzoru i kontroli nad gospodarką finansową sądów z obszaru Apelacji Białostockiej oraz realizację wniosków po ubiegłorocznej kontroli wykonania budżetu państwa.

Pozytywna ocena kontrolowanej działalności wynika z prowadzenia skutecznych działań nadzorczych i kontrolnych oraz sporządzania łącznych sprawozdań budżetowych, które przekazywały prawdziwy i rzetelny obraz dochodów i wydatków, a także stanu należności i zobowiązań. Prawidłowo też zrealizowano wnioski pokontrolne NIK. Uwaga NIK dotyczy uchybienia w sporządzaniu rocznych sprawozdań Rb-28 i Rb-Z, które nie miało istotnego wpływu na rzetelność danych przedstawionych w tych sprawozdaniach.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

1. NIK pozytywnie ocenia sporządzanie rocznych łącznych sprawozdań budżetowych Apelacji Białostockiej, tj. Rb-23 - o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-27 - z wykonania planu dochodów budżetowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-28 - z wykonania planu wydatków budżetu państwa, Rb-Z - o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, Rb-N - o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych oraz Rb-34 - z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych. Sporządzano je bowiem terminowo, z zachowaniem zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej² i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych³. Dane w nich wykazane zostały zaś prawidłowo przeniesione ze sprawozdań jednostkowych sporządzonych przez sądy okręgowe w Białymstoku, Łomży, Olsztynie i Suwałkach oraz Sąd Apelacyjny (dysponent III stopnia). W efekcie łączne sprawozdania budżetowe przekazywały prawdziwy i rzetelny obraz dochodów i wydatków, a także stanu należności i zobowiązań.

Jednakże bez należytej weryfikacji danych, przekazanych przez Sąd Okręgowy w Białymstoku i zbadania prawidłowości skorygowania sprawozdania Rb-Z tego Sądu za IV kwartał 2009 r., usunięto z rocznego łącznego sprawozdania Rb-Z zobowiązania wymagalne w kwocie 55.176,30 zł. Koszty te, dotyczące odszkodowania przyznanego osobom fizycznym na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego⁴, ustalone zostały wyrokiem sądowym, który uprawomocnił się w dniu 23 grudnia 2009 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku początkowo prawidłowo ujął przedmiotowe koszty w ewidencji księgowej 2009 r., zgodnie z obowiązującą w jednostce polityką rachunkowości. Jednakże 14 stycznia 2010 r. główna księgowia Sądu Okręgowego przebiegowała je do ewidencji 2010 r., zaś 22 stycznia 2010 r. dokonała korekty sprawozdania Rb-Z za 2009 r., z uwagi na stwierdzenie prawomocności orzeczenia w dniu 5 stycznia 2010 r., mimo że stosownie do postanowień art. 9 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy⁵ orzeczenie stało się wykonalne z chwilą uprawomocnienia, tj. w dniu 23 grudnia 2009 r. Taki sposób księgowania naruszał

² Dz. U. Nr 115, poz. 781, ze zm. - obowiązywało do 8 lutego 2010 r.

³ Dz. U. Nr 11, poz. 69

⁴ Dz. U. Nr 34, poz. 149 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 90, poz. 557 ze zm.

zasadę wyrażoną w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶, obligującą do ujmowania w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego, w postaci zapisu, każdego zdarzenia, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. W konsekwencji przeksięgowania kosztów do 2010 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku nie wykazał zobowiązań z tytułu wyroku sądowego także w sprawozdaniu Rb-28 za 2009 r.

2. W ramach prawidłowo sprawowanego nadzoru Sąd Apelacyjny przeprowadził w 2009 roku 18 kontroli kompleksowych i problemowych sądów oraz kontrole czterech kancelarii notarialnych. Nie wykazały one istotnych nieprawidłowości, a wydane zalecenia zmierzały do poprawy sposobu ustalania i wypłacania należności biegłym sądowym, wyeliminowania nieterminowego przekazywania akt spraw uprawomocnionych (co powoduje opóźnienia w dokonywaniu przypisu należności dłużnikom) oraz do poprawy sposobu prowadzenia przez komorników egzekucji należności sądowych.

Podobnie jak w latach poprzednich, prowadzono też kwartalne analizy i oceny stopnia wykonania budżetu, odnotowując w 2009 r.:

- realizację dochodów budżetowych w wysokości 103.963,5 tys. zł, tj. na poziomie 100,1% planu finansowego,
- wzrost kwoty zaległości o 3.443,3 tys. zł (do 75.688,4 tys. zł), głównie na skutek wzrostu przypisów należności o 2.044,3 tys. zł i zwiększenia o 3.610,7 tys. zł kwoty podlegającej egzekucji,
- spadek wydatków Apelacji Białostockiej z 293.335,3 tys. zł w 2008 r. do 291.930,6 tys. zł w 2009 r.,
- zmniejszenie zobowiązań z 20.362 tys. zł do 14.849,8 tys. zł, tj. o 5.512,2 tys. zł, w tym zobowiązań wymagalnych z 41,9 tys. zł do 2,2 tys. zł.

Wyniki prowadzonych analiz wykorzystano w pismach nadzorczych kierowanych do prezesów sądów z obszaru Apelacji Białostockiej, w których zalecono m.in. bieżącą kontrolę windykacji dochodów budżetowych, analizę sposobu dokonywania przypisów należności sądowych oraz usunięcie błędów - stwierdzonych w trakcie poprzedniej kontroli NIK przeprowadzonej w Sądzie Rejonowym w Olsztynie – w funkcjonowaniu komputerowych systemów ewidencji księgowej.

3. Prawidłowo zrealizowano wnioski skierowane po ubiegłorocznej kontroli wykonania budżetu. W zakładowym planie kont wprowadzono bowiem zmiany, polegające na dodaniu konta pozabilansowego 993 – *wydatki budżetu zadaniowego* oraz określeniu zasad

⁶ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

księgowania zdarzeń gospodarczych na tym koncie. Sporządzono także korektę sprawozdania Rb – N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych na koniec IV kwartału 2008 roku, w którym nie uwzględniono już należności z tytułu pożyczek wypłaconych sędziom na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o prawidłową weryfikację informacji przekazywanych przez sądy z obszaru Apelacji Białostockiej, stanowiących podstawę do sporządzania łącznych sprawozdań budżetowych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosku lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
z up.

AGATA KATARZYNA CIUPA
WICEDYREKTOR